

O czym należy pamiętać przy wypełnianiu oświadczenia majątkowego
Informacja dla samorządu województwa
Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w Warszawie

Kto i komu jest zobowiązany składać oświadczenie majątkowe

- radny – **przewodniczącemu sejmiku województwa**,
- marszałek województwa, przewodniczący sejmiku województwa – **wojewodzie**,
- wicemarszałek, członek zarządu województwa, sekretarz województwa, skarbnik województwa, kierownik wojewódzkiej samorządowej jednostki organizacyjnej, osoba zarządzająca i członek organu zarządzającego wojewódzką osobą prawną oraz osoba wydająca decyzje administracyjne w imieniu marszałka województwa – **marszałkowi województwa**.

Terminy składania oświadczeń majątkowych

Osoby składające oświadczenia majątkowe zobligowane są następującymi terminami:

1. Pierwsze oświadczenie majątkowe składane jest 30 dni od dnia:

- złożenia ślubowania (radny),
- powołania na stanowisko,
- zatrudnienia,
- odebrania upoważnienia bądź pisma informującego o możliwości wydawania decyzji administracyjnych w imieniu marszałka,

Należy pamiętać, że informacje zawarte w pierwszym oświadczeniu powinny być podane według stanu na dzień zdarzenia uzasadniającego złożenie oświadczenia, o którym mowa powyżej.

W przypadku gdy radny przed dniem wyboru prowadził działalność gospodarczą z wykorzystaniem mienia województwa, w którym uzyskał mandat, to do pierwszego oświadczenia majątkowego ma obowiązek dołączyć informację o sposobie i terminie zaprzestania prowadzenia takiej działalności gospodarczej. Jeżeli radny przed rozpoczęciem wykonywania mandatu, takiej działalności gospodarczej nie zaprzestał prowadzić, to w takiej sytuacji ma 3 miesiące od dnia złożenia ślubowania, aby zaprzestać ją prowadzić.

W przypadku gdy sekretarz województwa, skarbnik województwa, kierownik wojewódzkiej samorządowej jednostki organizacyjnej, osoba zarządzająca i członek organu zarządzającego wojewódzką osobą prawną oraz osoba wydająca decyzje administracyjne w imieniu marszałka województwa, prowadził działalność gospodarczą przed dniem wyboru, powołania, zatrudnienia lub odebrania upoważnienia do wydawania decyzji administracyjnych, to do pierwszego oświadczenia majątkowego zobowiązany jest dołączyć informację o sposobie i terminie zaprzestania prowadzenia działalności gospodarczej. **Osoby, o których mowa, w dniu zaistnienia przyczyny składania oświadczenia (tzn. dzień wyboru, powołania, zatrudnienia lub odebrania upoważnienia do wydawania decyzji administracyjnych) nie mogą prowadzić działalności gospodarczej.**

W przypadku gdy, członek zarządu województwa przed powołaniem na stanowisko prowadził działalność gospodarczą, to do pierwszego oświadczenia majątkowego zobowiązany jest dołączyć informację o sposobie i terminie zaprzestania prowadzenia takiej działalności. Jeżeli członek zarządu przed dniem wyboru takiej działalności nie zaprzestał prowadzić, to w takiej sytuacji ma 3 miesiące od dnia wyboru, aby zaprzestać ją prowadzić;

2. Kolejne oświadczenia składane są:

- do 30 kwietnia każdego roku, według stanu na dzień 31 grudnia roku poprzedniego;

3. Ostatnie oświadczenie składane jest:

- na dwa miesiące przed upływem kadencji (radny),
- w dniu odwołania ze stanowiska,
- w dniu rozwiązania umowy o pracę,

- w dniu wygaśnięcia lub unieważnienia dokumentu upoważniającego osobę do wydawania decyzji administracyjnych w imieniu marszałka województwa.

W takim przypadku, informacje zawarte w oświadczeniu powinny być podane według stanu na dzień zdarzenia uzasadniającego złożenie oświadczenia, o których mowa powyżej.

Do oświadczeń majątkowych za każdym razem osoba zobowiązana jest dołączyć kopię swojego zeznania o wysokości osiągniętego dochodu w roku podatkowym (PIT) za rok poprzedni i jego korektę.

Niełożenie oświadczenia majątkowego

Dodatkowy termin.

Jeżeli określone w ustawie o samorządzie województwa terminy na złożenie oświadczenia majątkowego nie zostaną dotrzymane przez osoby zobowiązane do ich składania, to odpowiednio przewodniczący sejmiku województwa, wojewoda lub marszałek województwa w terminie 14 dni od dnia stwierdzenia niedotrzymania terminu wzywa osobę, która nie złożyła oświadczenia, do jego niezwłocznego złożenia, wyznaczając dodatkowy czternastodniowy termin. Termin ten liczy się od dnia skutecznego doręczenia wezwania.

Sankcje.

Niełożenie oświadczenia majątkowego, mimo upływu dodatkowego terminu, skutkuje:

- radny – wygaśnięcie mandatu,
- członek zarządu województwa, sekretarz województwa, skarbnik województwa, kierownik wojewódzkiej samorządowej jednostki organizacyjnej, osoba zarządzająca i członek organu zarządzającego wojewódzką osobą prawną oraz osoba wydająca decyzje administracyjne w imieniu marszałka województwa – utratę wynagrodzenia za okres od dnia, w którym powinno być złożone oświadczenie, do dnia złożenia oświadczenia (w przypadku, gdy oświadczenie zostanie złożone po wyznaczonym terminie) oraz odwołanie lub rozwiązanie umowy o pracę najpóźniej po upływie 30 dni od dnia, w którym upłynął termin do złożenia oświadczenia.

Podanie nieprawdy lub zatajenie prawdy

Podanie nieprawdy lub zatajenie prawdy w oświadczeniu majątkowym, powoduje odpowiedzialność na podstawie art. 233 § 1 Kodeksu karnego:

Kto, składając zeznanie mające służyć za dowód w postępowaniu sądowym lub w innym postępowaniu prowadzonym na podstawie ustawy, zeznaje nieprawdę lub zataja prawdę, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

Podstawa prawna składania oświadczeń majątkowych

Radny, członek zarządu województwa, sekretarz województwa, skarbnik województwa, kierownik wojewódzkiej samorządowej jednostki organizacyjnej, osoba zarządzająca i członek organu zarządzającego wojewódzką osobą prawną oraz osoba wydająca decyzje administracyjne w imieniu marszałka województwa, na podstawie art. 27c ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. *o samorządzie województwa* (Dz. U. z 2019 r. poz. 512, z późn. zm.) zobowiązani są do składania oświadczeń majątkowych.

Wzory oświadczeń majątkowych zostały określone w akcie wykonawczym do ww. ustawy tj. w Rozporządzeniu Prezesa Rady Ministrów z dnia 9 kwietnia 2009 r. *w sprawie określenia wzorów formularzy oświadczeń majątkowych radnego województwa, członka zarządu województwa, skarbnika województwa, sekretarza województwa, kierownika wojewódzkiej samorządowej jednostki organizacyjnej, osoby zarządzającej i członka organu zarządzającego wojewódzką osobą prawną oraz osoby wydającej decyzje administracyjne w imieniu marszałka województwa* (Dz. U. z 2017 r. poz. 2015).

Ogólne zasady wypełniania oświadczeń majątkowych

- staranność, zgodność z prawdą, zupełność,

- wykazanie majątku znajdującego się w kraju i za granicą,
- wykazanie wierzytelności pieniężnych,
- określenie na wstępie informacji o panującym między małżonkami ustroju majątkowym lub każdorazowe określenie przynależności poszczególnych składników majątku, dochodów i zobowiązań do majątku odrębnego osoby składającej oświadczenie, bądź do majątku objętego małżeńską wspólnością majątkową,
- nie podajemy elementów majątku należącego do dzieci (darowizny, spadki) nawet jeżeli są one niepełnoletnie,
- nie podajemy majątku odrębnego współmałżonka oraz uzyskanych przez niego dochodów,
- brak obowiązku dołączania dokumentów źródłowych,
- nie pozostawiamy pustych rubryk, nie wpisujemy „nie”, „nie posiadam”, „nie prowadzę”, „nie osiągnąłem/nie osiągnęłam” lub znaku „Z”, nie skreślamy rubryk. Jeżeli jakaś rubryka nie znajduje w danym przypadku zastosowania, to zgodnie z pkt 2 uwag do oświadczenia, należy wpisać „nie dotyczy”,
- w rubrykach mających zastosowanie w konkretnym przypadku wpisujemy wszystkie wymagane elementy zawarte w opisie rubryki, na przykład w sytuacji, gdy w pozycji wymagane jest podanie zarówno przychodu jak i dochodu, należy podać obie te wartości,
- oświadczenie składa się w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach wraz z dwiema kopiami całego, kompletnego i podpisanego zeznania o wysokości osiągniętego dochodu w roku podatkowym (PIT) za rok poprzedni i jego korektą,
- w przypadku złożenia oświadczenia wypełnionego przy użyciu komputera lub przez inną osobę, składający oświadczenie musi każdą stronę parafować natomiast ostatnią stronę oryginalnie podpisać (odręcznie),
- w przypadku składania oświadczenia w postaci kserokopii, każda strona kserokopii musi być opatrzona oryginalnym podpisem składającego oświadczenie.

Przynależność majątku

Składane oświadczenia majątkowe dotyczą majątku osobistego (odrębnego) oraz majątku objętego małżeńską wspólnością majątkową. Wypełniając oświadczenie należy określić przynależność poszczególnych składników majątkowych, dochodów i zobowiązań do jednej z tych mas majątkowych.

Z chwilą zawarcia małżeństwa powstaje między małżonkami z mocy ustawy wspólność majątkowa (wspólność ustawowa) chyba, że przyszli małżonkowie postanowią inaczej, potwierdzając ten fakt w formie pisemnej. Wspólność majątkowa obejmuje przedmioty majątkowe nabyte w czasie trwania małżeństwa przez oboje małżonków lub przez jednego z nich tworząc w ten sposób majątek wspólny. Przedmioty majątkowe nieobjęte wspólnością ustawową należą do majątku osobistego każdego z małżonków.

Do majątku wspólnego należą w szczególności:

- pobrane wynagrodzenia za pracę i dochody z innej działalności zarobkowej każdego z małżonków,
- dochody z majątku wspólnego, jak również z majątku osobistego każdego z małżonków,
- środki zgromadzone na rachunku otwartego lub pracowniczego funduszu emerytalnego każdego z małżonków,
- przedmioty zwykłego urządzenia domowego służące do użytku obojga małżonków są objęte wspólnością ustawową także w przypadku, gdy zostały nabyte przez dziedziczenie, zapis lub darowiznę, chyba że spadkodawca lub darczyńca inaczej postanowił.

Do majątku osobistego (odrębnego) każdego z małżonków należą:

- przedmioty majątkowe nabyte przed powstaniem wspólności ustawowej,
- przedmioty majątkowe nabyte przez dziedziczenie, zapis lub darowiznę, chyba że spadkodawca lub darczyńca inaczej postanowił (wyjątkiem są przedmioty zwykłego użytku domowego

służące do użytku obojga małżonków. W takiej sytuacji są one objęte wspólnością ustawową także w wypadku, gdy zostały nabyte przez dziedziczenie, zapis lub darowiznę, chyba że spadkodawca lub darczyńca inaczej postanowi),

- prawa majątkowe wynikające ze wspólności łącznej podlegającej odrębnym przepisom,
- przedmioty majątkowe służące wyłącznie do zaspokajania osobistych potrzeb jednego z małżonków,
- prawa niezbywalne, które mogą przysługiwać tylko jednej osobie,
- przedmioty uzyskane z tytułu odszkodowania za uszkodzenie ciała lub wywołanie rozstroju zdrowia albo z tytułu zadośćuczynienia za doznaną krzywdę (nie dotyczy to jednak renty należnej poszkodowanemu małżonkowi z powodu całkowitej lub częściowej utraty zdolności do pracy zarobkowej albo z powodu zwiększenia się jego potrzeb lub zmniejszenia widoków powodzenia na przyszłość),
- wierzytelności z tytułu wynagrodzenia za pracę lub z tytułu innej działalności zarobkowej jednego z małżonków,
- przedmioty majątkowe uzyskane z tytułu nagrody za osobiste osiągnięcia jednego z małżonków,
- prawa autorskie i prawa pokrewne, prawa własności przemysłowej oraz inne prawa twórcy,
- przedmioty majątkowe nabyte w zamian za składniki majątku osobistego, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej.

Co zostanie ujawnione w Biuletynie Informacji Publicznej

Następujące informacje podane są do publicznej wiadomości:

- zgromadzone środki pieniężne oraz papiery wartościowe,
- posiadane nieruchomości: dom, mieszkanie, gospodarstwo rolne czy inne nieruchomości,
- udziały i akcje w spółkach handlowych,
- posiadanie udziałów i akcji w spółkach handlowych z udziałem wojewódzkich osób prawnych lub przedsiębiorców, w których uczestniczą takie osoby (dotyczy tylko radnych),
- nabycie od Skarbu Państwa, innej państwowej osoby prawnej, jednostki samorządu terytorialnego, ich związków lub od komunalnej osoby prawnej mienie podlegające zbyciu w drodze przetargu,
- prowadzenie działalności gospodarczej bądź zarządzanie działalnością gospodarczą lub bycia przedstawicielem, pełnomocnikiem takiej działalności. Nie dotyczy działalności wytwórczej w rolnictwie w zakresie produkcji roślinnej w formie i zakresie gospodarstwa rodzinnego,
- pełnienie funkcji członka zarządu, rady nadzorczej lub komisji rewizyjnej w spółkach handlowych, spółdzielniach, fundacjach prowadzących działalność gospodarczą. Nie dotyczy rad nadzorczych spółdzielni mieszkaniowych,
- dochody osiągnięte z tytułu zatrudnienia lub innej działalności zarobkowej lub zajęć,
- składniki mienia ruchomego o wartości powyżej 10 000 zł,
- zobowiązania pieniężne o wartości powyżej 10 000 zł.

Krok po kroku czyli o czym pamiętać wypełniając oświadczenie majątkowe

Część A

I. Zasoby pieniężne.

W tym punkcie należy wykazać środki pieniężne w walucie polskiej i obcej zgromadzone zarówno w gotówce jak i w formie bezgotówkowej (np. na rachunkach bankowych, rachunkach oszczędnościowych, ubezpieczenia itp.), jak również środki znajdujące się w dyspozycji innych osób fizycznych i prawnych czyli na przykład udzielone pożyczki. Należy ujawnić zasoby pieniężne posiadane w kraju jak i za granicą. Nie ma obowiązku podania miejsca przechowywania środków pieniężnych np. wskazania nazwy banku czy numeru konta. Pamiętać należy o podaniu nazwy waluty w jakiej zgromadzone są środki pieniężne.

W tym punkcie należy również wykazać szeroko rozumiane papiery wartościowe, takie jak np.: akcje, obligacje, weksle, bony skarbowe, certyfikaty inwestycyjne, jednostki uczestnictwa, itp., wyemitowane na podstawie właściwych przepisów prawa polskiego i obcego. Należy podać rodzaj papierów oraz ich łączną wartość.

II. Nieruchomości.

1. Dom

Ujawnieniu podlega dom zarówno stojący na gruncie należącym do osoby składającej oświadczenie, jak również stojący na gruncie znajdującym się w użytkowaniu wieczystym, czy dom w spółdzielni mieszkaniowej, itp.

Należy podać powierzchnię całkowitą oraz wartość domu. Przy szacowaniu wartości nieruchomości należy wziąć pod uwagę zarówno wartość domu, jak i działki na której stoi dom, pod warunkiem, że właścicielem lub współwłaścicielem działki jest osoba składająca oświadczenie.

Przy określaniu wartości domu należy samemu oszacować wartość rynkową przedmiotowej nieruchomości. Jeśli znana jest aktualna wycena nieruchomości dokonana przez upoważniony do takiej działalności podmiot, należy wpisać dokładną wartość.

Obowiązek podania wartości nieruchomości występuje tylko w odniesieniu do praw zbywalnych (nie dotyczy np. najmu).

Następną informacją jaka musi być zamieszczona to tytuł prawny do nieruchomości, np.: własność notarialna, użytkowanie wieczyste, najem, dzierżawa, itp.

2. Mieszkanie

Ujawnieniu podlega mieszkanie z podaniem powierzchni oraz wartości. Przy określaniu wartości mieszkania należy samemu oszacować wartość rynkową przedmiotowej nieruchomości. Jeśli znana jest aktualna wycena nieruchomości dokonana przez upoważniony do takiej działalności podmiot, należy wpisać dokładną wartość. Obowiązek podania wartości nieruchomości występuje tylko w odniesieniu do praw zbywalnych (nie dotyczy np. najmu).

Następną informacją jaka musi być zamieszczona to tytuł prawny do nieruchomości, np.:

- lokal mieszkalny stanowiący odrębną nieruchomość - mieszkanie wykupione na własność od spółdzielni, gminy, zakładów pracy lub kupione od dewelopera. W tym przypadku tytuł prawny do lokalu to „własność”, natomiast nie jest to „mieszkanie własnościowe”,
- spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu, zwane potocznie „mieszkanie własnościowe”,
- spółdzielcze lokatorskie prawo do lokalu, zwane potocznie „mieszkanie spółdzielcze”,
- lokal wchodzący w skład mieszkaniowego zasobu gminy, tak zwane „mieszkanie komunalne”,
- prawo najmu mieszkania należącego do Towarzystwa Budownictwa Społecznego.

W przypadku prawa lokatorskiego nie wydaje się celowe podawanie wartości mieszkania, ponieważ jest to prawo zbliżone do najmu, a zatem prawo niepoddające się zasadniczo wycenie (nie ma powszechnie przyjętych kryteriów szacowania prawa najmu).

3. Gospodarstwo rolne

Gospodarstwo rolne to grunty rolne wraz z gruntami leśnymi, budynkami lub ich częściami, urządzeniami i inwentarzem, jeżeli stanowią lub mogą stanowić zorganizowaną całość gospodarczą, oraz prawami związanymi z prowadzeniem gospodarstwa rolnego o obszarze nie mniejszym niż 1 ha użytków rolnych. Należy określić rodzaj gospodarstwa rolnego. W świetle prawa cywilnego można wyróżnić gospodarstwo rolne:

- wspólne – czyli stanowiące współwłasność co najmniej dwóch osób,
- indywidualne – czyli stanowiące własność jednej osoby.

Następnie należy określić wartość gospodarstwa oraz rodzaj zabudowy. Podając wartość gospodarstwa rolnego, trzeba oprzeć się na oszacowaniu własnym. Oczywiście podana wartość musi odpowiadać realiom rynkowym.

Obowiązek podania wartości gospodarstwa rolnego występuje tylko w odniesieniu do praw zbywalnych (nie dotyczy np. dzierżawy).

Następną informacją jaka musi być zamieszczona to tytuł prawny do gospodarstwa rolnego, np.:

- użytkowanie wieczyste,
- posiadanie samoistne,
- użytkowanie,
- zarząd,
- dzierżawa,
- itp.

Kwoty przychodów i dochodów osiągniętych w roku ubiegłym z tytułu prowadzenia gospodarstwa rolnego, określa się zgodnie z przepisami o podatku leśnym, gdyż dochody te nie podlegają ustawie o podatku dochodowym od osób fizycznych.

4. Inne nieruchomości.

Należy wskazać inne pozostałe nieruchomości będące w posiadaniu osoby składającej oświadczenie majątkowe, np.:

- działkę, na której pobudowany został dom wymieniony wcześniej,
- grunty niezabudowane,
- grunty gospodarcze i leśne nie wchodzące w skład gospodarstwa rolnego,
- nieużytki,
- działki rekreacyjne,
- garaże,
- itp.

Następnie należy podać wielkość nieruchomości, tytuł prawny oraz wartość. Podając wartość nieruchomości, należy oprzeć się na własnym oszacowaniu, które jednak musi uwzględniać realia rynkowe. Jeśli dokładna wartość rynkowa jest znana, to należy się nią posłużyć. Obowiązek podania wartości nieruchomości występuje tylko w odniesieniu do praw zbywalnych (nie dotyczy np. dzierżawy lub wynajmu).

Uwaga.

Nie jest tytułem prawnym akt notarialny ani księga wieczysta. Pierwsze z nich to rodzaj umowy potwierdzającej nabycie nieruchomości lub praw do niej, druga zaś jest jedynie rejestrem publicznym, który przedstawia stan prawny nieruchomości. Nie jest wskazaniem tytułu prawnego podanie „współwłasność majątkowa” lub „wspólność majątkowa”. Powyższe określa ustrój majątkowy jakim objęta jest dana nieruchomość lub prawo, natomiast nie określa tytułu prawnego jakim dysponują małżonkowie w ramach wspólności majątkowej.

III. i IV. Udziały i akcje w spółkach handlowych.

Osoby składające oświadczenia majątkowe zobowiązane są do ujawnienia informacji o posiadanych udziałach lub akcjach w spółkach handlowych.

Radni dodatkowo mają obowiązek ujawnić posiadane udziały lub akcje w spółkach handlowych z udziałem wojewódzkich osób prawnych lub przedsiębiorców, w których uczestniczą takie osoby.

Należy podać:

- liczbę i emitenta udziałów lub akcji,
- informację, czy udziały te lub akcje stanowią pakiet większy niż 10% udziałów lub akcji w spółce,
- informację o wysokości dochodu osiągniętego z tytułu posiadania udziałów lub akcji w roku ubiegłym.

Bardzo istotne jest właściwe określenie dochodu z udziałów lub akcji. Jako dochód uzyskany z posiadanych udziałów lub akcji w spółkach handlowych należy podać dochód faktycznie uzyskany, np.:

- dywidenda,
- dochód z umorzenia udziałów lub akcji,
- dochód z odpłatnego zbycia udziałów lub akcji na rzecz spółki w celu umorzenia tych udziałów lub akcji,
- wartość majątku otrzymanego w związku z likwidacją osoby prawnej.

Wszystkie te kategorie powinny zostać ujawnione w oświadczeniu majątkowym.

W przypadku oświadczeń składanych przez radnych, wyjaśnienia wymaga również definicja wojewódzkich osób prawnych lub przedsiębiorców, w których uczestniczą takie osoby. Żeby określić o jakie podmioty chodzi należy sięgnąć m.in. do art. 47 ust. 2 oraz art. 60 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. *o samorządzie województwa*.

V. Nabywanie mienia w drodze przetargu.

W oświadczeniu majątkowym należy również ujawnić nabyte w drodze przetargu prawa własności i inne prawa majątkowe od:

- Skarbu Państwa,
- innej państwowej osoby prawnej,
- jednostek samorządu terytorialnego lub ich związków,
- komunalnej osoby prawnej.

W oświadczeniu należy podać opis mienia, datę nabycia, podmiot od którego mienie zostało nabyte. Należy również pamiętać, o tym aby:

- ujawnić całe mienie nabyte w drodze przetargu od ww. podmiotów,
- wykazać mienie nabyte przez współmałżonka, chyba że należy do jego majątku odrębnego,
- podać mienie wskazane już w innych punktach oświadczenia, jeżeli zostało nabyte w sposób opisany w tym punkcie,
- nie wykazywać mienia, nabytego od ww. podmiotów w drodze bezprzetargowej.

VI. Prowadzenie działalności gospodarczej.

W tym punkcie należy ujawnić:

- fakt prowadzenia działalności gospodarczej, jej przedmiot oraz formę prawną, ewentualnych współników oraz przychód i dochód osiągnięty z tego tytułu w roku ubiegłym,
- fakt zarządzania taką działalnością (również jako przedstawiciel lub pełnomocnik), przedmiot działalności, formę prawną, ewentualnych współników oraz przychód i dochód uzyskany z tego tytułu w roku ubiegłym.

Co to jest działalność gospodarcza?

Działalnością gospodarczą jest zarobkowa działalność wytwórcza, budowlana, handlowa, usługowa oraz poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie kopalin ze złóż, a także działalność zawodowa, wykonywana w sposób zorganizowany i ciągły. Taka działalność musi być wpisana do Krajowego Rejestru Sądowego lub Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej.

Ujawnieniu nie podlega informacja o prowadzonej działalności wytwórczej w rolnictwie w zakresie produkcji roślinnej, w formie i zakresie gospodarstwa rodzinnego. Gospodarstwo rodzinne to gospodarstwo rolne prowadzone przez rolnika indywidualnego, w którym łączna powierzchnia użytków rolnych jest nie większa niż 300 ha. Rolnik indywidualny to osoba fizyczna będąca właścicielem lub dzierżawcą nieruchomości rolnych o łącznej powierzchni użytków rolnych nieprzekraczającej 300 ha, prowadząca osobiście gospodarstwo rolne, posiadająca kwalifikacje rolnicze, zamieszkała w gminie, na obszarze której położona jest jedna z nieruchomości rolnych wchodzących w skład tego gospodarstwa.

Ujawnienie faktu zarządzania działalnością gospodarczą oznacza:

- wskazanie na okoliczność prowadzenia spraw spółki osobowej prawa handlowego ewentualnie spółki cywilnej jako wspólnik tych spółek i osiągnięcia z tego tytułu (jeżeli prawo na to pozwala) innego dochodu niż ten wynikający z zaangażowania kapitałowego w podmiocie,
- zarządzanie podmiotami gospodarczymi na podstawie kontraktu menadżerskiego lub umów o podobnym charakterze,
- ujawnienie faktu zarządzania działalnością w charakterze przedstawiciela lub pełnomocnika (w tym prokurenta) podmiotu prowadzącego działalność gospodarczą.

VII.   Udział we władzach spółek handlowych.

W tym punkcie należy ujawnić fakt uczestniczenia we władzach statutowych spółek handlowych: zarządzie, radzie nadzorczej, komisji rewizyjnej. Należy również podać datę objęcia funkcji oraz dochód osiągnięty z tego tytułu w ubiegłym roku.

Jak wynika ze wzorów oświadczeń, radni wykazują jedynie uczestnictwo w organach spółek handlowych, natomiast pracownicy samorządowi są zobligowani ponadto do ujawnienia faktu uczestniczenia we władzach spółdzielni oraz fundacji prowadzących działalność gospodarczą.

Wskazane byłoby podanie przez pracowników samorządowych zasiadających we władzach statutowych spółek handlowych nazwę tego organu państwowego, przez który zostali zgłoszeni do pełnienia funkcji.

Wynika to z faktu, że ustawa o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne, zabrania omawianym osobom bycia członkami zarządu, rad nadzorczych lub komisji rewizyjnych spółek prawa handlowego.

Powyższe nie dotyczy osób, które zostały zgłoszone do objęcia takich stanowisk przez: Skarb Państwa, *inne państwowe osoby prawne*, spółki z udziałem Skarbu Państwa, jednostki samorządu terytorialnego, ich związki lub *inne osoby prawne* jednostek samorządu terytorialnego lub związek metropolitalny; *osoby* te nie mogą zostać wskazane do więcej niż dwóch spółek prawa handlowego z udziałem podmiotów wskazujących te *osoby*.

VIII.   Inne dochody.

Należy podać wszystkie dochody (nie mylić z przychodami) osiągnięte z tytułu zatrudnienia lub innej działalności zarobkowej lub zajęć, które nie zostały wymienione w poprzednich punktach. Należy wykazać tu zarówno dochody ujęte w zeznaniach rocznych jak również w innych dokumentach w zakresie podatku od czynności cywilnoprawnych, spadków lub darowizn. Ujawnieniu podlega dochód opodatkowany, jak również wolny od podatku.

Zatem, w punkcie tym, należy wykazać dochód uzyskany z poszczególnych tytułów m.in.:

- ze stosunku pracy (również dodatkowe świadczenia jak: nagrody jubileuszowe, nagrody uznaniowe, itp.),
- ze stosunku pracy także spółdzielczej,
- z członkostwa w rolniczej spółdzielni produkcyjnej lub innej spółdzielni zajmującej się produkcją rolną,
- z umowy o dzieło lub zlecenia,
- z praw majątkowych, w tym z praw autorskich,
- z najmu i dzierżawy,
- z emerytury i renty,
- z diety z tytułu pełnienia funkcji radnego (również kwotę stanowiącą zwrot kosztów),
- jednorazowego świadczenia np. odszkodowania, wygrane,
- z odpłatnego zbycia nieruchomości,
- z darowizn lub spadków,
- itp.

IX. Składniki mienia ruchomego.

W tym punkcie należy wykazać mienie ruchome (w tym również zwierzęta, jeśli nie wchodzi w skład gospodarstwa rolnego) o wartości przekraczającej 10 000 zł, będące własnością osoby składającej oświadczenie bądź należące do jej majątku wspólnego. Tak, jak w przypadku nieruchomości, jeśli aktualna cena nie jest znana, należy samemu oszacować wartość mienia, przy uwzględnieniu sytuacji rynkowej.

Należy pamiętać, że wykazaniu podlega tylko rodzaj mienia, nie ma obowiązku deklarowania jego wartości.

Do składników mienia ruchomego należy zaliczyć m.in.:

- meble,
- dzieła sztuki,
- biżuteria,
- sprzęt RTV i AGD,
- pojazdy mechaniczne, np. samochody, urządzenia, maszyny, również te służące do wykonywania działalności gospodarczej, gdy nie są własnością odrębnej osoby prawnej. Przy pojazdach mechanicznych podaje się markę, model i rok produkcji pojazdu,
- obiekty trwale nie związane z gruntem, np. domki kempingowe,
- zwierzęta, jeśli nie wchodzi w skład gospodarstwa rolnego,
- i inne.

X. Zobowiązania pieniężne.

Należy podać wszystkie zaciągnięte zobowiązania pieniężne o wartości powyżej 10 000 zł zaciągnięte u osób prawnych i fizycznych, np. kredyty i pożyczki bankowe, pracownicze, wystawione weksle, pożyczki od osób fizycznych, itp., ale też obowiązek zapłaty odszkodowania lub zadość uczynienia osobie trzeciej za wyrządzoną szkodę.

Przy **każdym zobowiązaniu** należy podać warunki zobowiązania:

- nazwa podmiotu lub dane osoby, wobec których zostało zaciągnięte zobowiązanie pieniężne,
- cel na jaki zobowiązanie zostało zaciągnięte wraz z tytułem prawnym, np. umowa kupna, kredyt konsumpcyjny, zobowiązanie wynikające z tytułu wyroku, itp.,
- wysokość zobowiązania oraz okres, na jaki zobowiązanie zostało zaciągnięte,
- stan zadłużenia na 31 grudnia poprzedniego roku lub na dzień związany z określonym zdarzeniem nakładającym obowiązek złożenia oświadczenia,
- inne warunki (np. wysokość oprocentowania).

Część B oświadczenia majątkowego.

Wypełniając tę część należy pamiętać, że jest ona niejawną, a informacje w niej zawarte nie są publikowane w Biuletynie Informacji Publicznej. Ilość i kolejność ujawnionych adresów winna odpowiadać ilości i kolejności nieruchomości wykazanych w części A pkt II.

Najczęściej występujące nieprawidłowości

O tym, czy złożone oświadczenie majątkowe uznane zostanie za wadliwe, czy też jedynie za niestarannie sporządzone decyduje rodzaj stwierdzonej nieprawidłowości. Oświadczenia, których treść budzi podejrzenie, że osoba je składająca podała nieprawdę lub zataiła prawdę, podmiot dokonujący analizy oświadczenia występuje do Centralnego Biura Antykorupcyjnego z wnioskiem o kontrolę jej oświadczenia majątkowego.

Najczęściej występujące braki, pomyłki lub uchybienia:

- złożenie dokumentacji niekompletnej (brak drugiego oryginalnego egzemplarza oświadczenia majątkowego, bądź jego poszczególnych stron lub brak kopii zeznania podatkowego PIT). Zdarza się również, że składane dwa egzemplarze oświadczenia różnią się treścią między sobą, lub jeden z nich jest nieuwierzytelnioną kopią,

- pozostawienie niektórych rubryk oświadczenia bez wypełnienia,
- niepodpisanie oświadczenia majątkowego przez jego wystawcę,
- brak określenia przynależności poszczególnych składników majątku do majątku odrębnego lub majątku objętego małżeńską wspólnością majątkową,
- brak określenia miejsca zatrudnienia, stanowiska lub funkcji,
- brak podania nazwiska rodzowego,
- brak określenia tytułu prawnego do posiadanej nieruchomości, wykazania jej powierzchni i wartości,
- brak wykazania osiągniętego przychodu i dochodu z gospodarstwa rolnego,
- brak wykazania lub niezgodność kwot dochodów ujętych w oświadczeniu majątkowym w porównaniu ze złożonym zeznaniem podatkowym PIT,
- podanie ogólnego osiągniętego dochodu, bez podziału i wskazania kwot uzyskanych z poszczególnych tytułów,
- brak wykazania całego lub częściowego dochodu (diety) z tytułu pełnienia funkcji radnego,
- brak określenia warunków, na jakich zaciągnięto kredyt (wobec kogo zaciągnięto zobowiązanie finansowe, w związku z jakim zdarzeniem oraz w jakiej wysokości).

Opracowano na podstawie:

1. Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2019 r. poz. 512, z późn. zm.).
2. Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 9 kwietnia 2009 r. w sprawie określenia wzorów formularzy oświadczeń majątkowych radnego województwa, członka zarządu województwa, skarbnika województwa, sekretarza województwa, kierownika wojewódzkiej samorządowej jednostki organizacyjnej, osoby zarządzającej i członka organu zarządzającego wojewódzką osobą prawną oraz osoby wydającej decyzje administracyjne w imieniu marszałka województwa (Dz. U. z 2017 r. poz. 2015).
3. Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne (Dz. U. z 2019 r. poz. 2399).
4. Ustawa z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2019 r. poz. 1292, z późn. zm.).
5. Kodeks rodzinny i opiekuńczy z dnia 25 lutego 1964 r. (Dz. U. z 2019 r. poz. 2086, z późn. zm.).
6. Kodeks cywilny z dnia 23 kwietnia 1964 r. (Dz. U. z 2019 r. poz. 1145, z późn. zm.).
7. Kodeks karny z dnia 6 czerwca 1997 r. (Dz. U. z 2019 r. poz. 1950, z późn. zm.).
8. T. Płonka „Jak bezbłędnie wypełnić oświadczenie majątkowe” Gazeta Samorządu i Administracji, INFOR, nr 6-8 z dnia 13.03.2008 r. i 10.04.2008 r.
9. M. Andrzejewski, H. Dolecki, A. Lutkiewicz-Rucińska, A. Olejniczak, T. Sokołowski, A. Sylwestrzak, A. Zielonecki, Komentarz do Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego Lex 2010.
10. Jak wypełniać oświadczenia majątkowe określone dla samorządowych funkcjonariuszy publicznych, Urząd Skarbowy w Olsztynie, www.olsztyn.is.gov.pl.
11. Jak wypełniać oświadczenia majątkowe, Informacja dla samorządu terytorialnego, Mazowiecki Urząd Wojewódzki w Warszawie, www.mazowieckie.pl.